

36/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. február 16.

A főtanácsnok indítványa a C-520/21. sz. ügyben | Bank M. (A szerződés semmissé nyilvánításának következményei)

Collins főtanácsnok: a jelzáloghitel-szerződésnek az abban foglalt tisztességtelen szerződési feltételek miatt történő semmissé nyilvánítását követően a fogyasztók érvényesíthetnek a bankokkal szemben a pénzzolgáltatás visszafizetésén túlmenő követeléseket, a bankok nem

A nemzeti bíróságok feladata, hogy a nemzeti jog alapján megállapítsák, hogy a fogyasztók érvényesíthetnek-e ilyen követeléseket, és ha igen, döntsenek azok megalapozottságáról

2008-ban A. S. és házastársa, E. S. jelzáloghitel-szerződést kötött a Bank M.-mel házáépítés céljából. A hitelösszeget lengyel zlotyban (PLN) tartották nyilván és folyósították, de –a Lengyelországban a 2000-es évek elején fogyasztóknak nyújtott több ezer jelzáloghitelhez hasonlóan – az összeget svájci frankhoz (CHF) kötötték. A hitel havi törlesztőrészeit PLN-ben kellett fizetni a Bank M.-nél az egyes havi törlesztőrészek esedékességének napján irányadó árfolyam táblázatban közzétett CHF eladási árfolyamnak megfelelő átváltásukat követően.

A.S, mivel úgy vélte, hogy a szóban forgó jelzáloghitel-szerződés olyan tisztességtelen feltételeket tartalmaz, amelyek a lengyel jog értelmében teljes egészében semmissé teszik azt, keresetet indított a Bank M.-mel szemben a varsó-śródmieściei kerületi bíróság (Lengyelország) (a továbbiakban: kérdést előterjesztő bíróság) előtt. A. S. azzal érvelt, hogy a Bank M. jogszabályi vagy szerződéses jogalap nélkül kapta a hitel havi törlesztőrészeit és azokból nyereségre tett szert. A. S. kártérítést követelt a Bank M.-től pénzének szerződéses jogalap nélküli használata, a saját pénzeszközei használatának ideiglenes lehetetlenülése miatt a haszonszerzés lehetőségének elvesztése, valamint az általa a banknak fizetett pénz vásárlóerejének csökkenése jogcímén.

A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló irányelvet (a továbbiakban: irányelv),¹ valamint a tényleges érvényesülés, a jogbiztonság és az arányosság elvét, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely szerint a fogyasztó és a bank által kötött hitelszerződés egészének semmissé nyilvánítása esetén a felek az e szerződés alapján általuk nyújtott pénzzolgáltatások visszafizetésén és a fizetési felszólítás időpontjától törvényes kamatlábbal számított késedelmi kamatok megfizetésén túlmenő követeléseket érvényesíthetnek egymással szemben.

A mai napon ismertetett indítványában Anthony Michael Collins főtanácsnok emlékeztet arra, hogy az irányelv nem rendelkezik arról, hogy milyen következményekkel jár annak megállapítása, hogy a fogyasztói szerződés jogilag nem

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.)

létezik az abban foglalt tisztességtelen feltételek elhagyását követően. **A tagállamok feladata, hogy a nemzeti jogukban az uniós jog tiszteletben tartása mellett meghatározzák e következményeket.**

Ami a fogyasztónak a bankkal szemben támasztott követeléseit illeti, Collins főtanácsnok úgy véli, hogy **az irányelv nem képezi akadályát az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezéseknek, illetve az azokat értelmező olyan nemzeti ítélkezési gyakorlatnak, amely lehetővé teheti, hogy a fogyasztó az e semmis jelzáloghitel-szerződés alapján kifizetett pénzösszegek visszafizetésén, valamint a fizetési felszólítás időpontjától törvényes kamatlábbal számított késedelmi kamatokon felül további követeléseket is érvényesíthessen a bankkal szemben.** Mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti jog alapján megállapítsa, hogy a fogyasztók érvényesíthetnek-e ilyen követeléseket, és ha igen, döntsön azok megalapozottságáról.

Ezt a megoldást az irányelvnek a fogyasztók magas szintű védelmének biztosítására irányuló célja igazolja. A tisztességtelennek nyilvánított szerződési feltétel nem vált ki kötelező joghatásokat a fogyasztóra nézve, következésképpen a fogyasztó azon ténybeli és jogi helyzetének, amelyben e szerződési feltétel hiányában találná magát, először is helyre kell állnia. A főtanácsnok álláspontja szerint az a lehetőség, hogy ezeken túlmenő követelések is érvényesíthetők, arra ösztönözheti a fogyasztókat, hogy gyakorolják az említett irányelv alapján őket megillető jogokat, miközben eltántorítja a bankokat attól, hogy tisztességtelen feltételeket foglaljanak szerződéseikbe.

A bank azon lehetőségét illetően, hogy hasonló jellegű követeléseket érvényesítsen a fogyasztóval szemben, Collins főtanácsnok ezzel ellenkező álláspontot képvisel. A Bíróság elé terjesztett álláspontja szerint **a bank nem érvényesíthet a fogyasztóval szemben a hitel átadott tőkeösszegének visszafizetésén és a fizetési felszólítás időpontjától a törvényes kamatlábbal számított késedelmi kamatok megfizetésén túlmenő követeléseket.**

Ennek alátámasztásául Collins főtanácsnok megjegyzi, hogy a jelzáloghitel-szerződés semmissé nyilvánítása annak a következménye, hogy a bank tisztességtelen feltételeket foglalt e szerződésbe. A szolgáltató nem szerezhethet gazdasági előnyt olyan helyzetből, amelyet ő idézett elő saját jogellenes magatartásával. **A bankot sem tántorítaná el attól, hogy tisztességtelen feltételeket alkalmazzon a fogyasztókkal kötött hitelszerződéseiben, ha e szerződések semmissé nyilvánítása ellenére piaci díjat számíthatna fel a fogyasztókkal szemben a hitel tőkeösszegének használatáért. Az ilyen helyzet akár még nyereséges is lehetné a bank számára tisztességtelen feltételek fogyasztók vonatkozásában történő alkalmazását.**

Collins főtanácsnok megjegyzi továbbá, hogy a hitelfelvevők általában nincsenek abban a helyzetben, hogy megállapítsák a bank által tőlük követelhető összeget, mielőtt eldöntenék, hogy érdekükben áll-e vitatni a hitelszerződésükben foglalt tisztességtelen feltételek jogszerűségét. A hitel tőkeösszegének használatáért járó díjazás bankok általi számításainak alapjául szolgáló kritériumok összetett és önkényes jellege és az, hogy a követelt összegeket általában azonnal meg kell fizetni, még inkább visszatarthatja a fogyasztókat az irányelv által számukra biztosított jogok gyakorlásától. Egy ilyen helyzet megfosztaná az irányelvet tényleges érvényesülésétől, és az ezen irányelv céljaival összeegyeztethetetlen eredményre vezetne.

Végezetül Collins főtanácsnok megjegyzi, hogy a lengyelországi pénzügyi piacok stabilitására vonatkozó érv nem bír jelentőséggel az irányelv értelmezése szempontjából, mivel ezen irányelv célja mindenekelőtt a fogyasztók védelme. **A bankok mint jogi képződmények kötelesek ügyeiket úgy intézni, hogy a jog valamennyi rendelkezését tiszteletben tartsák.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük

folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Kövesse a híreket!

